

Κώστας Θεοφιλόπουλος

Τσογλαναρία: Μιά καινούρια τρυφερότητα

Στά Πάνκς και στο πάνκ-ρόκ παντού 1977

Κι αυτός που έπαιξε ένα ρόλο
δέ θά γύρναγε να τον μισήσει.
LOU REED

Δευτέρα, Τετάρτη, Παρασκευή που περνάνε τά σκουπιδιάρικα κατεβάζω τά σκουπίδια. Λίγο πριν από τίς επτά. Είναι ή καλύτερη ώρα. Τό πιό ώραίο τό πιό διάχυτο φώς τής μέρας, ήσυχία και καμιά γάτα. Συνθήκες κατάλληλες για να ήρεμήσει κανείς, να σκεφτεί ή κάτι τέτοιο. Μετά μπορεί να καταφέρω και να κοιμηθώ. Υποψιάζομαι όμως ότι τον μεγαλύτερο ρόλο τον παίζει ή εκτόνωση του άγχους που πραγματοποιείται από τό κατακλυσμιαίο γεγονός τής εκκενώσεως. Σκέφτομαι τίς μεγαλοπρεπείς αηδίες που περιέχει ή πλαστική σακούλα που πετάω έξω από τή φωλιά. Αυτό επιβεβαιώνεται από τήν επιστροφή του γιου του άγχους που παίρνει τό σχήμα τής άδειας πλαστικής σακούλας στή θέση τής γεμάτης. "Όλη ή σφιγμένη άναμونه του τελευταίου σαρανταοχτάωρου καμαρώνει κάτω, έξω από τό σπίτι, δίπλα στο τσιμεντένιο τοιγάκι, γέρνοντας νοηελικά προς τά κάγκελα τής κατηφορικής ψευτοπελούζας του διπλανού κτιρίου: παλιόχαρτα, άποτσιγάρα, τσόφλια, άποφάγια, σκατά κατοικιδίου και τίποτα σπασμένο όλα ανάκατα, ένα crescendo ποικιλίας του ύλικού και τής ύψης όπου σμίγει ντενεκές και πλαστικό, τζάμι και λαχανικό, καπνά και ύφάσματα.

Λίγο πιό πάνω μέσα στο σπίτι περιμένει άδεια και άγνή μιá ανεκπλήρωτη πλαστική γκρίζα ύπόσχεση. "Ετσι ή ικανοποίηση τής σκουπιδιοεκκενώσεως δένεται με τή συνεχή αναγέννηση του άγχους τής άδειας σκουπιδιοσακούλας. Σίσυφος.

Μιά λεπτομέρεια που ίσως παρουσιάζει κάποιο ενδιαφέρον: Κατά τή διάρκεια τής πληρώσεως, καθώς τό πράμα ώρμάζει, ζυμώνεται και τά σκουπίδια πληθαίνουν στο σκοτεινό πάτο του γκρίζου πλαστικού δοχείου, κατασκευάζω φαντασιώσεις όπου άνθρωποι κύρους, οί αρχές, αναγκασμένοι πάνω στην εκπλήρωση του καθήκοντός τους βουτάνε τά χέρια του Νόμου μέσα στην σκουπιδιοσακούλα μου και με άπέχθεια ξεετάζουν έξονυχιστικά τό προκλητικό της περιεχόμενο με σκοπό τήν άνεύρεση επιβαρυντικών στοιχείων που θά βοηθήσουν τήν "Ερευνα και ίσως και τήν "Ιστορία. Γι' αυτό ύπάρχει και μιá σχετική βιασύνη μήπως και μου σκαρώσουν καμιά δουλειά και με τσακώσουν με τίποτα ψευτοσκουπίδια, ανάξιά μου, τρίχες από κανένα τελευταίο κούρεμα και δύο γόπεα.

Προχθές τήν Τετάρτη όμως ήμουνα συγχυσμένος. Σκεφτόμουνα αυτόν τον βλάκα τον Δασκαλάκο βλαγο-αίγειοπελαγίτη, άβανγκαρντίστα τής πιό σίγουρης άξίας που μεταξύ "Υδρας και Πανελληνίου Έκθέσεως τή βγαίνει και ως εκδότης Καλλιτεχνικού —καλλιτεχνικού με κεφαλαίο— περιοδικού. Τέχνη όχι άστεία, πολύ ψηλή στάθμη και άξιοπρέπεια, για πολύ λίγους, ως είναι και άγράμματοι. Και τώρα όμως δέν πάνε να κάνουνε ο,τι θέλουν. Τί με νοιάζει έμένα. "Αλλά με νοιάζει γιατί ο χαζολεβέντης πήρε ένα κείμενό μου που με τό ζόρι είχε δημοσιεύσει πριν δύο χρόνια και με τό έτσι θέλω όταν είδε ότι τον βόλευε τό 'κοψε, κράτησε μόνο τά άξιοπρεπή κομμάτια και τό ξαναπέταξε σε μιá άθλια επανέκδοση." Ετσι και να μπορούσα να βούταγα κανένα τοβλο και να του κατέβαζα τή βιτρινα του παλιομάγαζου—καλλιτεχνικού κέντρου άπ' όπου καθουσαζέει και αυτοναρκώνεται μέσα στην σοβαροφανή ρουτίνα τής Ποιότητας και του "Εγκυρου. "Ετσι μόνο και μόνο για τό θόρυβο από τά τζάμια που θά φτερουγίζουν άλληλουα.

Νά ταραχτεί και λίγο. 'Αλλά πού τέτοια τύχη! 'Ενδοστρεφής εγκεφαλικός και επιστήμων... Κι έτσι χάνεται ή εύκαιρία ν' απολαύσουν οι περαστικοί μία αυθεντική σεξουαλική εμπειρία στό υπαίθριο της: τζαμαρίες πού σπᾶνε. Κι όποιος βρίσκει ότι υπερβάλλω ἄς προσέξει τά κοκκινισμένα μούτρα αὐτῶν πού σάν τίς μύγες μαζεύονται γύρω ἀπό τό πιό ἀσημαντο αὐτοκινητιστικό δυστύχημα κι ἄς κρατηθεῖ ἀπό τό νά φωνάζει «πάαααστα» δταν κανένα ταλαιπώρο γκαρσόνι παραπατήσει.

"Ήμουν συγχυσμένος τήν Τετάρτη και μέ ἄλλα πολλά. "Εβραζα. Και έτσι δέν ὑπῆρχε περίπτωση γιά ὕπνο. Κάθησα στά σκαλοπάτια και μουρμούριζα σάν ψώνιο. Στό διπλανό κτίριο πού εἶναι πολυκατοικία ή ψευτοπελούζα ἀπομακρύνει τά ὑπόγεια ἀπό τό δρόμο. 'Αρχιτεκτονική προσφορά γιά μία καλύτερη ποιότητα ζωῆς. Και δῶσε πυκνοκατοίκηση και συσσώρευση ἀνθρώπων και ἔνοχῆς. Εὐτυχῶς πού βγαίνει και κανένα φράγκο ἀπό τίποτα κομπίνες μέ φτηνά ὑλικά. Μέ τή φορά πού 'χα πάρει κοιτάξα στοχαστικά τή σκουπιδοσακούλα μου μήπως και ἤρεμήσω. Στεκόταν ἐκεῖ μονάχη. Αὐγουστος και πολλοί γείτονες θά λείπουν στά νησιά μας σκεπτόμουν. Θά κολυμπᾶνε σάν δελφίνια, θά γυαλίζουν σάν ἀρχαιοελληνικά ἀγάλματα στόν ἥλιο, θά εἶναι λιτοδίαυτοι και ἄρμονικά μετρημένοι στήν κοινωνικότητά τους. 'Η διαπεραστική ματιά τους θά ἀγκαλιάζει τούς ὑπερορρίζοντες και ή εὐστοχη και ἀκριβῆς φρασεολογία τους θά ἀκουμπᾶει τά πιό οὐσιαστικά στρώματα τῆς ἔμφυτης, θά ἀποτολμοῦσα ἔνστικτώδους, ἀπορριπτικότητάς τους. Ζωντανά στελέχη ἑνός κοινωνικοῦ συνόλου συνεχῶς ἐν τῷ γενέσθαι μέσα σέ ἕνα ἀπολλώνιο πυρετό ἱστορικής αὐτοεφεύρεσης. "Εεεε! βόγγηξα.

"Η Τετάρτη εἶναι ή πιό σκληρή μέρα και εἶχα συγχυστεῖ βλέποντας τή σκουπιδοσακούλα μου χωρίς παρέα. Στό πιό κοντινό ὑπόγειο ἄκουγα φωνές. Φαντάζομαι ότι θά τῆς ἄκουγα ἐδῶ και ὦρα ἄλλά ἤμουν κουφός ἀπό ὄργη. Τά φῶτα ἦταν ἀναμμένα και τά ρολά ἀνοιχτά. Πρέπει νά 'ναι δυάρι. Τούς κατοίκους τους γνωρίζω ἐξ ἄκοῆς. Τίς ἴδιες ὥρες πού ἐγώ ἀκούω Bobby Bland και Otis Redding αὐτοῖ ἀκούνε Who και πού και πού κανένα Velvet Underground. Εἶναι τρεῖς πού μένουν ἐκεῖ ἄλλά δέν ξέρω τά ὀνόματά τους οὔτε καλά-καλά τους ξεχωρίζω φασιτικά. Μοῦ φαίνεται ὁ ἕνας εἶναι κατσαρός κοκκινόμαλλης μέ φακίδες. Οἱ ἄλλοι δύο, σίγουρα πιό μεγαλόσωμοι και στά μάτια τοῦ μυαλοῦ μου ἐναλλασσόμενοι. Νομίζω ότι κάποτε πρόσεξα τήν κίνησή τους και μοῦ φάνηκε βαριά και σπασμένη κι ὁ φωτισμός ἦταν ἀπό στροβοσκοπική λάμπα. Αὐτά ἀπό ἀντίληψη; χῶρος, χῶμα, κίνηση. Και ὁ ἤχος' ἡλεκτρονικά διαστρεβλωμένοι, γενικός και, ἀντίθετα πρὸς τή διαδεδομένη ἀποψη θά ἔλεγα ἀντιμετρικός, ἔτσι πού ή ἠφαιστιογενῆς πεντατονικότητα και οἱ κυκλικές ρυθμικές δομές νά σέ βγάζουν ἀπό τό κλίμα τοῦ ἱστορικοῦ χρόνου και νά ἀνασαινεῖς. Γιά λίγο. "Ας εἶναι καλά τό rock 'n' roll πού μᾶς κρατάει πάντα νέους.

Στίς ἐφτά πιά τό πρῶο τῆς Τετάρτης εἶχα σχεδόν ἠρεμήσει. "Εριξα μία τελευταία κλεφτή ματιά στά σκουπίδια και ἐτοιμάστηκα νά σηκωθῶ νά πῶ μέσα. Νά κλείσω πόρτες και παράθυρα. "Ενα ἄκόμα πρωινό περισυλλογῆς πρὶν ἀπό ὕπνο τῆς κακιᾶς ὥρας. "Αλλά φαίνεται ότι δέ θά γίνει ἄλλιῶς και καλύτερα νά κόψω και τήν προσπάθεια γιατί μᾶλλον χειροτερεύω τά πράγματα. Σκέφτομαι ότι προσπάθῶ νά μή σκέφτομαι ὥστε νά κοιμᾶμαι ἤσυχα. Και δέν πειράζει ἅμα φάω λίγο ἀπό τήν οὐρά μου. Μέ τό παραπέρα, και δταν φτάσω στό σβέσκο τί γίνεται. Πῶς θά φάω τό κεφάλι μου; Φοβάμαι! Δίνω μία πρόχειρα συμβιβαστική λύση στά πράγματα μέ τή σκέψη τοῦ ἀντιεξουσιαστή Barthes πού, ex cathedra, στό Collège de France, ἔλεγε ότι ή μεθοδολογική ἐπανάσταση σ' ἕνα λόγο-διαδρομή εἶναι ή ἐκτός θέματος παρέκκλιση.

Τετάρτη. "Εφτά και κάτι και τό γκριζο σκουπιδιαρικο, κυρτό στό ξένο μάτι ἄλλά κοῖλο σ' αὐτόν πού τό νιώθει και τό πονᾶ, πέρασε και μέσα σέ μία τρυφερή στιγμή πού λένε ότι μπορεί νά κρατήσει ἄκόμα και μία αἰωνιότητα ἐνσωμάτωση τῆ σκουπιδοσακούλα τόσο ἀπαλά και ἔντονα πού παραλίγο νά ξεχασθῶ. Μέσα στή λάμψη τῆς στιγμῆς οὔτε πιά συγχυσμένος οὔτε κᾶν ἤρεμος τό εἶδα νά χάνεται στό μακρινό ὀρίζοντα μέσα στό διάχυτο φωτισμό τῆς νεαρῆς μέρας. Βουίζοντας. Ουουουου. Τόσο γρήγορα. Και τόσο λίγα σκουπίδια. Κοίταξα ἴσως λίγο νοσταλγικά

τη γωνίτσα όπου πριν ένα λεπτό ακούμπαγε ή πλαστική σακούλα μου. Εύθεια, τό βλέμμα πέρασε τά κάγκελα, κατακύλησε τή ψευτοπελούζα, μπήκε στο ήλεκτροφωτισμένο δωμάτιο των φίλων του rock 'n' roll και είδε μέ δέος δύο, τρεις, τέσσερις, γκριζες καλογεμισμένες πλαστικές σκουπιδοσακούλες κρεμασμένες, κολλημένες, λιωμένες στους άσπρους τοίχους. 'Ο Κατσαρός Κοκκινομάλλης μέ Φακίδες (ΚΚΦ) κάρφωνε μία πέμπτη στο παράθυρο. Οί δύο Μεγαλόσωμοι Σπαστικοί (ΜΣ) παρακολουθούσανε. Κοίταξα μέ ενδιαφέρον. Τό πρώτο βλέμμα. Τούς θυμώμουνα σωστά, όπως μοιάζανε.

Βρέθηκα εκτεθειμένος, δρθιος, μπροστά στο παράθυρο του ύπόγειου κοιτώντας θαμπωμένα. Παρατηρούσα μία άλλη πιθανότητα όπως γραφότανε από την "Άλλη σκουπιδοσακούλα. 'Η λειτουργία άνάποδα, γυρισμένη τό μέσα έξω. Μέ είδαν κι αυτοί λίγο παράξενο αλλά δέ μου δώσανε σημασία. Μπορεί και νά μή μ' αναγνωρίσανε. Τί τούς ήμουνα; Τό βλέμμα χωρίς διακοπή άκολουθήσε ένα από τούς δύο ΜΣ πού άπομακρύνθηκε προς τά έσωτερικά. Παράξενη εκλογή, νά ξεκολλήσω τά μάτια από τά σκουπίδια αλλά ίσως τό σόκ τής σκουπιδοδιακοσμήσεως νά είχε παγώσει κάθε κίνηση πού είχε άμεση σχέση μαζί τους. 'Η στροφή του ΜΣ προς τά μέσα και μακρύτερα μου έδινε τή λυτρωτική ευκαιρία νά ξαναβρω τήν κίνηση μέσα στο κάδρο, νά δω άντικείμενα στο δεύτερο πλάνο, νά πλουτίσω έξιλεωτικά τήν αντίληψη μέ προσπτικές. Μέ δυό λόγια νά ξαναβρω τό 'Αντικείμενο. «Θά πονέσει» ψευτορώταγε ό ΜΣ πού είχε ξαναμπεί στο δωμάτιο. 'Ο ΚΚΦ πού φαινότανε ό πιό δραστήριος πύρωνε μία μικρή παραμάνα μ' ένα μπαμπάκι βουτηγμένο σε άσπρο οινόπνευμα. «'Αντε ρέ, δεκαοχτώ χρονά μαντράχαλος φοβάσαι» του 'πε ό άλλος ΜΣ. «Πάρε και κάτι για τόν πόνο» και του 'δωσε ένα κουτάκι χάπια. 'Αναγνώρισα τό κουτί. 'Ηταν AN1, ένα άπ' αυτά τά αίσχρά προϊόντα πού έχουν κατά καιρούς κυκλοφορήσει στα φαρμακεία, συνήθως χωρίς συνταγή, άσπου νά σημειωθεί μεγάλη ζήτηση από διάφορους άποφασισμένους νά καταπιούν ό,τι άκούνε ό,τι δίνει μάζ. Για καλή μου τύχη δέν τά δοκίμασα ποτέ τίς εποχές πού ήθελα νά μπαζάρω. Φαντάζομαι ό,τι άν και μάλλον δυσάρεστα πρέπει νά 'ναι και σχετικά άκακα. 'Ετσι κι άλλιώς ήταν όκτώ. 'Επί πλέον ή παρατήρηση του ΜΣ «πάρε και κάτι για τόν πόνο» είχε τή γλυκύτητα τής παραδίας του σαδιστικού χλευασμού. Μέσα στην ιστορία, σκέφτηκα, αυτό τό cliché θά 'χει ειπωθεί από άπειρους δήμιους. Θά 'χει άκουστεί σε φυλακές, στρατόπεδα συγκεντρώσεως, πεδία μάχης, άστυνομικά τμήματα, νοσοκομεία, μυστικές οργανώσεις, εκπαιδευτήρια, σκοτεινά άδιέξοδα, άκόμα και στην άβυσσαλέα θαλωρή τής οικογενειακής έστίας. 'Αν τά θύματα είχαν μία, συνεχή μνήμη, θά 'ταν κάτι πού έπειτα από μερικούς αιώνες θά λέγανε στους δημίους τους για βρισιά. Προληπτικά. 'Αλλά τά θύματα έχουν τό καθένα τίς δικιές του άναμνήσεις, τή μοναδικότητα τής έμπειρίας τους, προσωπικό λεξιλόγιο. Και συνήθως ξεχνάνε. Μέσα όμως σ' αυτό τό χώρο, από τόν ένα ΜΣ στον άλλο, τό cliché ταυτισμένο μέ τήν έννοιά του φούσκωνε, έσκαγε κάτω, θρυμματιζότανε και τά κομμάτια του άφηναν αυτή τήν τρυφερή έντύπωση. Φαντάζομαι ό,τι συχνά έτσι πρέπει νά λειτουργεί ή παρωδία.

Πριν άκόμα ό ΜΣ καλοκαταπιεί τά χάπια του ό ΚΚΦ άποφασιστικά του τρύπησε τό λοβό του άριστερου αυτιού και μέ ήρεμία έκλεισε τήν παραμόνα από πίσω. «'Εντάξει» είπε ό Μεγαλόσωμος Σπαστικός μέ Παραμόνα (ΜΣΠ). «Σκουλαρικόκι» παρατήρησε ό ΚΚΦ ύποχωρώντας για νά θαυμάσει τή δουλειά του. Δέν είδα και πολύ αίμα. 'Ετσι κι άλλιώς φαινότανε νά ξέρουν τί κάνουν. Κι οί τρεις είχαν κοντά μαλλιά και φόραγαν άπλά κοντομάνικα τή-σέρτ σε έλαφρές άποχρώσεις πού ξεφευγαν από τό άσπρο: γκριζάκι, μπεζάκι, ροζάκι ό ΜΣΠ ή πιό μακρινή περιπέτεια στην εμφάνιση και τό καλό γούστο. Πρόχειρα παντελόνια, ίσια κάτω. Βασική κομψότητα και άνεση στην κίνηση. Παρατηρώντας τό τρύπημα του αυτιού του ΜΣΠ έαναπήρησα. Κάθησα στα σκαλοπάτια και παραλίγο νά μέ πάρει ό ύπνος. 'Ο ΜΣΠ ένσωμάτωσε θυμούς και άποστερήσεις άγχη και εκρήξεις βίας και μέ τό μινι-«αυτοακρωτηριασμό» του μου άνοιγε τό δρόμο. 'Η έτσι μπορώ νά τό πω. Μισοκοιμισμένους τούς είδα

μπροστά μου έξω στο δρόμο να φεύγουν προς τό παρκάκι. 'Ο ΜΣΠ χάιδευε κάθε τόσο τήν παραμάνα στο αὐτί του.

Σηκώθηκα καί τούς πήρα ἀπό πίσω. Μετά τίς ὀκτώ, ἔτσι κι ἄλλιώς, ἀγουρο-
ξυπνημένος ἢ ἄυπνος, γίνομαι ζόμπης. Τουλάχιστο μέχρι νωρίς τό ἀπόγευμα. 'Ὁρες
μέσα ἀπό γυάλινη ταφόπετρα δύο μέτρα κάτω ἀπό τό νερό. Σχεδόν ὅπως στή Βίβλο.
Κάπου ἡ ταυτότητά μου παραμένει αὐτούσια ἀλλά δέν ξέρω ἄν εἶναι σέ κανένα
σεπάκι, στά πνεμόνια μου ἢ στοῦ δεξιό ρουθούνη. Ξέρω ὅτι κινούμαι ἀλλά δέ ξέρω ἄν
πάω ἢ ἄν ἔρχομαι. Μπορῶ νά πῶ ὅτι μπαίνει σέ ἐνέργεια ὁ ἀντίθετος μηχανισμός πού
μέ δυνάστευε ὄλο τό βράδυ: δέν ταυτίζομαι μέ τίς πράξεις μου, ἀπομακρύνομαι. Δέν
ξέρω ἄν εἶναι πιά κανονικό, ἀλλά αἰσθάνομαι δυσάρεστα. 'Ὅπωςδῆποτε κάτι θά ἔχει
νά κάνει μέ τή φυσική ἀποτοξίνωση τοῦ ὄργανισμοῦ. 'Ἐτσι μπορῶ νά πῶ ὅτι δέ μ'
ἔχει δεῖ ποτέ τό φῶς τῆς μέρας. Τό λέω ὅταν θέλω νά πῶ κάτι ἐντυπωσιακό ἀλλά δέ
δουλεύει γιατί φαίνεται θά διαλέγω ἀκατάλληλες στιγμές. 'Όταν κανεῖς δέν ἔχει
τίποτα ἄλλο νά πει, καί ὅπως πάει, τό πράγμα συμβαίνει ὄλο καί συχνότερα.

'Από ἀμηχανία σέ ἀμηχανία. Μᾶλλον θά πρέπει νά πλουτίσω τό ρεπερτόριο τῶν
τελικῶν μου δηλώσεων. 'Ἡ ἐπανάληψη δένει, ἡ ἐπανάληψη σβῆνει καί σκοτώνει,
λέει ὁ Deleuze. Κυρίως στά πόδια. Ξεκομμένος ἐννοῶ.

Εἶχα φτάσει στήν Πλατεία. Κάθησα καί γώ λίγο μακρύτερα στοῦ ἴδιο καφενεῖο.
'Ανοίγανε. 'Ανυπομονούσα νά πιῶ κανένα καφέ. 'Ἐτσι κι ἄλλιώς δέν εἶχα διάθεση
νά ξεφυλλίσω τή χθεσινή ἐφημερίδα πού βρήκα σέ μία διπλανή πολυθρόνα: «Τό Ι.Χ.
πού ἔλιωσε τό τρένο στήν ἀφύλακτη διάβαση». Δυό τραπέζια πιά κάτω κι οἱ τρεῖς
καταπίνανε κι ἄλλα χάπια μέ μπίρες. Δέ νομίζω ὅτι εἶχαν ἀντιμετωπίσει σοβαρά τήν
πιθανότητα ὅτι τούς ἔχω πάρει ἀπό πίσω. 'Εξἄλλου οὔτε κι γώ.

Στό διπλανό πεζοδρόμιο ἦρθαν καί πάρκαραν δύο αὐτοκίνητα. Δέ ξέρω ἀπό
μάρκες καί σιχαίνομαι τά αὐτοκίνητα, ἕνα συναίσθημα πού μέ δένει μέ τό γενικό
πνεῦμα τῶν ἀπόψεων τοῦ Lewis Mumford. Τά σιχαίνομαι σάν μηχανές, σάν
πολιτιστικό σταθμό, σάν φετίχ καί σάν σύμβολο. Σιχαίνομαι τήν ψυχῆ τους καί τό
σῶμα τους. Τά αὐτοκίνητα ἰδιωτικῆς χρήσης μαζί μέ τήν τηλεόραση μοῦ φαίνονται
σάν τό ἀποκορύφωμα ἑνός βιομηχανιστικοῦ πολιτισμοῦ πού πεθαίνει, καί ἄς πεθαίνει
ἀλλά νά μήν πάρει καί μᾶς μαζί του. "Ὅπου εἰσχωροῦν οἱ μηχανές τοῦ διαβόλου, ἡ με-
τακίνηση ὀυσκολεῖται καί τελικά ἐπιβραδύνεται, ὁ ἀέρας δηλητηριάζει αὐτούς πού
τόν ἔχουν ἀνάγκη καί οἱ οἰκολογικές δομές ἀτονοῦν. Τά πράγματα χειροτερεύουν ὅ-
ταν οἱ ἀνόητοι ἀπαιτοῦν προτεραιότητα ἀπέναντι στοῦς πεζούς σάν κάτι πού
πάει ἀπό μόνο του. Μέ χιλιάδες νεκρούς καί ἑκατομμύρια ἐθισμένους ὁ ὄλεθρος τοῦ
ἀργοῦ θανάτου τοῦ βενζινοκίνητου, τῆς μηχανῆς ἐσωτερικῆς καύσης στήν κυριολε-
ξία της, εἶναι τόσο ὀγκώδης καί ὀριστικός, ὥστε κάθε τόσο ἀπορῶ πῶς κατορθώνουν
νά ἀπαγορεύουν τοξικές οὐσίες πού τουλάχιστον ἐπιτρέπουν τόν ἐρεθισμό καί τή
διεύρυνση τοῦ πεδίου ἀντιλήψεως καί τοῦ συνειδησιακοῦ χώρου καί, χωρίς νά
σκέφτεται κανεῖς τόν παραλληλισμό, περνᾶνε στοῦ ντούκου τή μαζική αὐτοκατα-
στροφή πού φέρνουν οἱ ἐγωιστικές, κακόγουστες, ἄβολες, ἄμεσα καί ἔμμεσα περιο-
ριστικές καί τελικά θανατηφόρες μηχανές πού κληρονομήσαμε ἀπό τόν πιά στραβό
καί ἀντιερωτικό αἰῶνα πού ξεχώρισε μέσα στήν ἱστορία ἀνατολῆς καί δύσης. Τόν
περασμένο. Κάθε τόσο ἀπορῶ, ὄχι συνέχεια, γιά νά μήν παίζω ἀκατάπαυστα τόν
Αἰώνιο Μεγάλο 'Αφελή (AMA).

'Ἡ ἀπέχθειά μου ἐπεκτείνεται μέ φυσικότητα καί στοῦς ὀδηγούς καί ἐπιβάτες μέ
ὄλα τά ἐξαρτήματα, μπρικαμπράκ, parapnealia, πού κουβαλᾶνε μαζί τους ὅπου
συχνάζουν. Τό ντελίριο τῶν αὐτοκινητοπρεζᾶκηδων μέ σπρώχνει στίς ἀμείλικτες
περιοχές τοῦ ἀμόκ. Θέλω τό αἷμα μου πίσω. Πληρῶστε Χρῶμα, κτήνη, γιά νά τό
ποῦμε λυρικά ὅπως ὁ Burroughs.

'Από τά δύο αὐτοκίνητα βγήκανε ἔξι. Τρεῖς εἰς διπλοῦν. Μιά ἀπό τίς κοπέλες τήν
ἤξερα ἀπό παλιά. Τό εἶδος γνωριμίας πού ἔχει καταλήξει σέ ἀμήχανη ἀναγνώριση
δυσάρεστη καί γιά τίς δύο μεριές. Γυρνᾶνε ἀπό τά νησιά μας. "Ἦσαν ἠλιωπημέ-

νοι μέσα σέ χαλαρά ρούχα. Καθώς βαρέσανε κατακτητικά τίς πόρτες τῶν αὐτοκινήτων τους μέ πήρε ἡ μπόχα τῆς κοινωνικῆς ἐπιτυχίας καί τῆς οικονομικῆς εὐημερίας. Κάνανε φασαρία μέ ἀπότομες διακοπές ἀμηχανίας. Καί οἱ ἔξι μαζί, ἀρσενικοί καί θηλυκοί, συγκεντρῶνανε καμιά εἰκοσιπενταριά τίκ, σπασμούς στό πρόσωπο, τινάγματα τῶν χεριῶν καί κλισέ ἀπελπισίας. Φαντάζομαι ὅτι θά ἔφτασαν στόν Πειραιά νωρίς· τό πρῶϊ ξευχτισμένοι, πήραν τά αὐτοκίνητά τους πού θά ἔχαν παρκάρεϊ κάπου πρὶν φύγουν, καί μεταξύ παραψυχωτικοῦ ἔρωτισμοῦ καί ὑστερικῶν ὑπεκφυγῶν φάγανε στή μάπα τὴν πρῶινῃ κυκλοφορία. Ἔτσι φτάσανε σέ ὑπολανθάνουσα ὑπερδιέγερση, ἐπιθετικά ἀδέξιοι. Παρατηροῦσα τὴν παλιά μου γνωστή καί τὴν παρέα τῆς μέ τὴν ἀδιάφορα ὑποκριτικὴ ἀδιακρισία πού μοῦ ἐπέτρεπε ἡ διάθεση τῶν ἐννιάμισθ. Ἡ βαναυσότητα στὴν ἀνεση καί τὴν κομψότητά τους μοῦ ἔφερε ταχυπαλμία. Τώρα ἦμουν καὶ ἄπνος... Ἦθελα νά τούς· χαστουκίσω καὶ αἰσθάνθηκα σάν νά τό εἶχα κάνει. Τό ἴδιο σφίξιμο στό στομάχι ἢ ἀκριβέστερα στό ἠλιακό πλέγμα, ὅπως αὐτό πού θά αἰσθανόμουν μετὰ τὴν ἐκτέλεση μιᾶς παράδοξα —τό παράδοξο σάν σχῆμα θανάτου— ἀνεπίτρεπτης ἐπίθεσης. Κακομοίρη. Τώρα φτάνει πιά καί ἡ σκέψη. Τά συμπτώματα εἶναι τά ἴδια ἔτσι κι ἄλλῶς, εἴτε κάνεις κάτι εἴτε ὄχι. Ἐμπρός γιὰ τὴ δόξα τῆς ἀδράνειας. Καθώς τραγανίζανε τά πρῶινά τους σκεφτόμουν τὸ Cassimus and Peter τοῦ Swift.

*Nor Wonder how I lost my wits;
Oh! Caelia, Caelia, Caelia shits*

τόν Λούθηρο καί τό Thurmerlebnis μαῦρα πούντλς σέ ἄσπρες μερσεντές. Ἡ μικροκοινωνικὴ ομάδα πού σχηματίζανε οἱ τρεῖς πού παρακολουθοῦσα, οἱ ἐπιστρέφοντες παραθεριστές καὶ ἐγὼ ταραχτήκε στὴ ψυχοσχοινοβασία τῆς ἀπὸ τὴν παρουσία τοῦ γκαρσονιῶ. «Ἐνενήντα ὀκτώ» ἔλεγε καθὼς κέρταγε στὴ χούφτα κέρματα πού τοῦ πάσαρε ὁ ΚΚΦ. Καί μετὰ... «Ἐνενήντα δύο μισὸ ἔχω λείπουν πεντέμισθ» μέ μιὰ ἀνάσα. «Καί μεῖς αὐτὰ ἔχουμε». «Καί τί νά κάνω ἐγὼ... Νά τά βάλω ἀπὸ τὴ τσέπη μου...» φώναζε τό γκαρσόνι. «Ὅ,τι σοῦ κάνει κέφι» τοῦ χαχανίζανε ἐνῶ σηκωνόντουσαν ἀπότομα. Ἐνα μπουκάλι μπίρας ἔσπασε στό τσιμέντο. Πρὶν προλάβω νά ξεχάσω τελειῶς τόν Λούθηρο καί τὴν Caelia ἕνας μῦθης ἠλιοψημένος ντυμένος στά κάτασπρα εἶχε βουτήξει τόν ΜΣΠ ἀπὸ τό σβέροκο καί τοῦ ῥιχνε σφαλιάρες. «Κωλόπαιδο» στρίγγιλιζε σέ ἀνώμαλα ψηλὸ κλειδί. Τό γκαρσόνι κοίταξε ἀπελπισμένα τό ξύλο καί σέ μιὰ ἔκρηξη σπασμωδικῆς τρυφερότητας γύρισε τό βλέμμα του ἀλλοῦ. Τό ἀλλοῦ συνέπεσε νά εἶναι πρὸς τό μέρος μου. Βιαστικά τοῦ κούνησα μέ κατανόηση τό κεφάλι. Ὁ ΚΚΦ ἔκανε μιὰ πιρουέτα καί μ' ὄλο του τό βάρος στό ἀριστερὸ πόδι ἔριξε μιὰ τακουνιά στ' ἀρχίδα τοῦ μῦθης βιτζηλάντη πού σφαλιάριζε τό φίλο του. Ἐνῶ ἡ Caelia γυάλιζε δαιμονικά χαμένη στό πέλαγος τῶν ἡμιτελῶν ταυτίσεων οἱ φίλοι τοῦ βιτζηλάντη τῶν Κυκλάδων εἶχαν βουτήξει τόν ΚΚΦ πού ἦδη κυλιότανε στά τσιμέντα μέ σκισμένο τό φανελάκι. «Σταματήστε ρέ παιδιά» μουρμούριζε στόν ἑαυτό του τό γκαρσόνι ὀπισθοχωρώντας πρὸς τό μέρος μου. «Τό ἔκατό» φώναξε ἡ φίλη τῆς Caelia μέ τό ἐμπριμὲ χάλτερ. Οἱ μπάτσοι ἀργοῦσανε γιὰτί θ' ἀλλάζανε βάρδια ἢ ποῖος ἔξει. Ὁ ἀπὸ τῶς ΜΣ πού εἶχε ἀπομακρυνθεῖ ἀρχικά τό περισσότερο βουτήξε μιὰ βαριά πολυθρόνα καί τὴν ἐκσφενδόνισε στά τυφλά πρὸς τὴν κατεύθυνση τοῦ σαματᾶ. Ἀστόχησε γύρω στά πέντε μέτρα. Τό βλῆμα πήρε ξώφλασα τό ἕνα ἀπὸ τά δύο τραπέζια πού εἶχαν ἐνώσει γιὰ τό φαρδύ πρῶινὸ τους οἱ παραθεριστές. Δυὸ τρία φλιτζάνια καφέα καί κάτι βουτυρωμένες φρυγανιές καταλήξανε πάνω στὶς βούλιμες φίλες τῆς Caelia. Στριγγίλισανε στό ἴδιο κλειδί μέ τόν μῦθης βιτζηλάντη. Γιούνι-σέξ. Τὰ προστατευτικά θηρία τοῦ Αἰγαίου γυρίσανε πρὸς τό μέρος τῶν λαβωμένων συντροφιστῶν τους. Πρὶν προλάβω νά πῶ κανένα δισύλλαβο ὁ ΚΚΦ ἦταν ὄρθιος καί ἔτρεχε πρὸς τὴν ἀνηφόρα πού ἦδη σέ στάση σκυταλοδρόμου τόν περίμενε ὁ ΜΣ. Ὁ ΜΣΠ ἔκανε τόν κύκλο τῆς παρατάξεως τῶν τραπέζιων καί βλέποντας ὅτι χάνει καιρὸ, σάν αἴλουρος, πήδηξε πάνω σέ μιὰ πολυθρόνα καί ἀπὸ κει πάτησε τραπέζι, πολυθρόνα πάλι καί βρέθηκε καί νά προηγείται. Τὴ στιγμὴ πού ἄφηνε ἕνα

κατοστάρικο στο τραπέζι εγκαταλείποντας ρέστα και πιθανές βλαστήμιες από τό γκαρσόνι, έφτασαν τά αστυνομικά όργανα πάνω στους τέσσερις τροχούς. Φρενάρανε γκαγκστερικά μέ στύλ και πρόλαβα νά διακρίνω ότι ό συνοδηγός χτύπησε τό κεφάλι του πάνω στό πάρ-μπρίζ. 'Αλλά μετά γύρισα πρός τό μέρος τών φυγάδων πού κατηφορίζανε άριστερά μου. "Ήξερα ότι θά τούς προλάβω δυό τετράγωνα πió κάτω. Πίσω μου οί φεντεράλες κρατάγανε εξηγήσεις και άπολογισμό στά τεφτέρια τους. 'Ήταν ή πρωινή βάρδια και ήσαν άργοί. Κατηφόρισα βιαστικά ίκανοποιημένος από τήν εξέλιξη τών γεγονότων.

Περπάταγα, μέ μεγάλα βήματα, σχεδόν έτρεχα. Σκεφτόμωνα εύτυχιμένες ιστορίες. Τούς διαδρόμους του Βατικανού στήν περίοδο του Λέοντος του Δέκατου φωτισμένους από τό πρωινό φώς. Μουσικοί τραγουδιστές και ποιητές χειρονομούσαν και όρουντο σέ μιá μανιώδη εύθυμία. 'Ο Πάπας πίστευε ότι ή χαρούμενη ζωή κάνει καλό στό νεύρα και χαρίζει μακροζωία. Εύγενείς και ιερατικοί μικρών και μεσάϊων βαθμών, έμποροι και condottieri φτεροκοπάγανε άγαρμπα, εύτυχιμένοι, ντυμένοι παρδαλά, σέ έντονα χρωματιστά κοντράστα. 'Η άναγεννησιακή τέχνη πέρναγε κατ' εύθειαν από τήν παραγωγή στήν κατανάλωση. Κι άκόμα περισσότερο: παραγωγή και κατανάλωση έχαναν κάθε άυτονομία, δέν ήσαν ξεχωριστές στιγμές, γινόντουσαν ταυτόχρονα τελειωτικά μπλεγμένες μέσα σ' ένα όρμητικό έρωτικό ρεύμα. 'Αλλά ό Λούθηρος τόν καταρίωνε και ό Λέων ό Δέκατος πέθανε σχετικά νέος.

'Οραματιζόμωνα σέ άπογευματινό φώς τή μονομαχία του άνοπλου Bela Balaz ως άρχηγού του στρατού του 'Εμπορίου και του Eisenstein, καβάλα στό τραπέζι κραδαινοντας λόγχη και μηχανήμα προβολής, κεφάλας στρατηγός του 'Ανεξάρτητου Στρατού. "Όλα αυτά κατά τή διάρκεια ενός διεθνούς κινηματογραφικού συνεδρίου στό Chateau la Sarraz στήν 'Ελβετία. Μαζί τους ό Leon Moussinac ως Wallenstein, ό Hans Richter ως Στρατηγός Tilly και ό Walter Ruttmann, ό 'Άγιος Γεώργιος. Τό φίλμ πού τράβηξε ό Tisse χάθηκε κάπου στό Βερολίνο. Τό συνέδριο διεκόπη έπειτα από τίς έντονες διαμαρτυρίες τής άξιοπρεπούς οικοδέσποινας. Και ό Eisenstein πέθανε κι αυτός νέος. "Εβλεπα άπορία και άυτοθουμασμό στό ηλεκτρικό βραδινό φώς τής Κυριακής του 'Ιουνίου του 1967 όταν στό Monterey μια έποχή άνακάλυπτε τίς πολιτιστικές τής άξίες, έφεύρισκε τούς όρισμούς τής και έπικαλείτο έξορκισμούς άυτοκαταστροφής φορώντας τή μάσκα του 'Ατρωτου, του 'Υπεροχου, του Αίώνιου. Και μέσα στό ίδιο σκοτάδι: τό δεύτερο set τών Big Brother και τής Janis/ή 'Αμερική άνακαλύπτει τά who commentarii/ή μουσική εμπειρία — όλοκληρωτισμός τών Grateful Dead / γιά σās θά θυσιάσω κάτι πού αγαπάω, Hendrix / αγαπιόμαστε ή όχι, Otis Redding. Μέσα σέ μερικές ώρες δόξας ή άρχή και τό τέλος γιά πάντα, πάντα, πάντα. "Όλα μέσα σ' ένα βράδυ. Και πολλοί πεθάναν νέοι.

Τούς πρόλαβα μερικούς δρόμους παρακάτω. Περπατάγαμε παράλληλα ένα τετράγωνο διαφορά. Στή μικρή πλατεία τής εκκλησίας σταματήσανε. Δέν ήσαν λαχνασμένοι όπως εγώ. Καθήσανε σέ κάτι παγκάκια κάτω από τά δέντρα. Τούς προσπέρασα, έκανα ένα μικρό κύκλο και τοποθετήθηκα ένα επίπεδο πió ψηλά, κάπου πού νά μή μέ χτυπάει ό ήλιος τών δέκα. Τούς είδα νά σηκώνονται. Πλησίασαν τήν άγογη βιτρίνα στήν κατάλληλη γωνία γιά νά χτενισθούνε. "Αλλάξα σημείο. Τώρα έβλεπα και γώ τά είδωλά τους μέσα στό τζάμι. Κοιτάξαμε και οί δυό τόν άσταθή καθρέφτη πού έφτιαχνε τό φώς πάνω στά διαφανή κρύσταλλα. 'Οπισθοχώρησαν. Στάθηκαν γιά λίγο άκίνητοι διστακτικοί μουντουρίζοντας. Γιά πρώτη φορά κοιταχτήκαμε μέ άναγνώριση. Μέσα στό καθρέφτη-βιτρίνα. Πήγαν λίγο πió πίσω. "Εμεινα άκίνητος. Τρέχοντας μέ άγριοφωνάρες πέσανε μέ φόρα όλόσωμα πάνω στό τζάμια του μαγαζιού. Κατέβηκα γρήγορα τό δρόμο πρός τό μέρος τους και μαζί μέ κάτι άλλους περαστικούς, μέσα από τό χάσμα στό κρύσταλλα, τούς είδαμε προσγειωμένους αϊμόφυρτους στό χαμηλό ήμιπόγειο του έσωτερικού. 'Ο ΚΚΦ τέζα μπρούμυτα, ό ΜΣ καθιστός άνάσκελα και ό ΜΣΠ γονατιστός τρικλίζοντας. 'Ο ιδιοκτήτης και καναδυό υπάλληλοι είχαν παγώσει σαν ψάρια στήν κατάψυξη. Κάθε τόσο έπεφτε και κανένα έξτρα κομμάτι γυαλί από τή θρυμματισμένη βιτρίνα. Μετά τό τρίτο μ' ένα

νευρικό σπασμό και τῶν τεσσάρων ἄκρων ὁ ἰδιοκτήτης σήκωσε τό ἀκουστικό τῆς μαύρης τηλεφωνικῆς συσκευῆς ἀλλά ἔμεινε ἐκεῖ σάν κατατονικός. Μία ὑπάλληλος πέταξε τά μάτια ἔξω, διπλώθηκε, ἔπεσε στό πάτωμα, τενώθηκε σάν τάβλα καί ἔβγαξε ἀφρούς. Τό Grand Mal! Ἡ ἄλλη κοίταξε ἐναλλάξ τόν κατατονικό ἰδιοκτήτη καί τήν ἐπιληπτική τῆς συνάδελφο. Στό μεταξύ τά τρία καμικάζι κατακομμένα ἀπό τά τζάμια ἀλλά γιά μιά ἀκόμα φορά στά πόδια τους χασκογελάγανε κοιτώντας τό πλῆθος πού 'χε μαζευτεῖ ἀπ' ἔξω. Κάθε τόσο παραπατάγανε μισοτυφλωμένοι ἀπό τά αἵματα στά μοῦτρα στά χέρια καί τό στήθος τους. Εἶχανε κάνει τόν κόσμο χάλια. Γυαλιά καρφιά καί αἵματα. Στό ἐπόμενο λεπτό ἔφτασε καί τό ἑκατό. Κατέβηκαν τά δύο-τρία σκαλοπάτια τούς βούτηξαν μέ ἐπαγγελματική ἐτοιμότητα ἀπ' τά μαλλιά καί κλοτσώντας καί βρίζοντας τούς πετάξανε στό πίσω κάθισμα. Μετά φύγανε ὄσο ἀπότομα ἤρθαν ἐπιδεικνύοντας γιά μιά ἀκόμη φορά ἰκανότητα στό ὁδήγημα καί ἀμεσότητα στή δράση. Φαντάζομαι ὅτι μετά κανένα ἀγρίοξυλο στό τμήμα θά τούς στέλνανε γιά ράψιμο.

Πῆρα τόν ἀνήφορο πρός τό σπίτι μου. Ἦτανε πιά δεκάμιση, Τετάρτη πρωί. Ἦμωνα ἐξαντλημένος. Ἦξερα πῶς δέ θά 'χα δυσκολία νά κοιμηθῶ. Θυμᾶμαι ὅτι ξύπνιος ὄνειρεύτηκα τόν Giovanni Villani νά γυρίζει πίσω στή Φλωρεντία μετά τίς ἑορτές γιά τό Ἰωβιλαῖο τοῦ 1300. Μίλαγε γιά τό θαυμαστό ἐρειπωμένο κόσμο τῆς Ρώμης καί γιά μιά καινούρια ἐποχή. Πρίν πέσω γιά ὕπνο ἔκλεισα πόρτες καί παράθυρα μήν τύχει καί περάσουν τίποτα ἐθνικοσοσιαλιστές καί πάρουν πρέφα ὅτι παραμιλώ σέ Γλῶσσες. Θά μέ κάνουν τόπι καί θά μείνω πάλι ἀυπνοςζςς...

Κώστας Θεοφιλόπουλος

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ
ΣΤΑ ΤΕΛΗ ΤΟΥ ΟΚΤΩΒΡΗ

ΟΤΤΟ ΚΑΡΟΛΥΙ
ΕΙΣΑΓΩΓΗ
ΣΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

Μετάφραση: Τρισεύγενης Καλοκύρη
ΕΓΝΑΤΙΑ

Μιά ἐξοικείωση μέ τή γραμματική καί τό λεξιλόγιο τῆς μουσικῆς—ἀρκετή γιά νά καταλαβαίνει κανεῖς τή γλώσσα τῆς χωρίς νά τή μιλά—μεγαλώνει πολύ τήν εὐχαρίστηση τῆς ἀκρόασης.

Τό βιβλίο «Εἰσαγωγή στή Μουσική» κάνει μιά προσπάθεια νά μεταφέρει τά βασικά στοιχεῖα τῆς τέχνης σ' αὐτούς πού ἀγαποῦν τή μουσική, ἀλλά δέν ἔχουν τεχνικές γνώσεις.

Ὁ Ὀττό Κάρολυι, ὁδηγεῖ τόν ἀναγνώστη στόν κόσμο τῶν μουσικῶν ἤχων, μ' ἓνα κείμενο γεμάτο μουσικά παραδείγματα καί εἰκόνες ὀργάνων, ἔτσι πού νά διευκολύνεται ὁ ἀναγνώστης στήν παρακολούθηση τοῦ κειμένου, κι ὅταν φτάσει στό τέλος, ἀντί νά ἔχει μπερδευτεῖ μέ μουσικούς ὄρους, νά εἶναι σέ θέση νά παρακολουθήσει μιά μουσική παρτιτούρα.